

Tallipolku-opas julkaistu – uusi toimintamalli yhdistää nuoret ja hevostallit vapaaehtoistoiminnan kautta

3.2.2026

”Silloin kun minä olin nuori, pyöräiltiin kymmenen kilometriä tallille säässä kuin säässä! Mentiin vain koputtamaan ovelle ja kysymään, että saako teidän hevosia hoitaa. Sitten oltiin onnellisia, kun saatiin siivota karsinoita!” Kyllä kyllä, ja ajat muuttuvat. Mutta se ei ole muuttunut, että hevosten hoitaminen on edelleen monipuolinen ja kiehtova harrastus. Toimintakulttuuri on kuitenkin erilainen, ja hevosten pariin on vaikea löytää muita reittejä kuin maksullisen lajiharjoittelun – useimmiten ratsastustuntien – kautta. Tähän tarpeeseen vastattiin Euroopan unionin osarahoittamassa Hevoset maaseudulla – nuoret mukana -hankkeessa, jossa luotiin Tallipolku-toimintamalli. Ajatus mallin luomiseen lähti kentän tarpeesta ja hevosalan toimijoiden toiveesta uusille harrastajille.

Tallipolku-toimintamalli esitellään juuri julkaistussa oppaassa. Oppaassa on omat osionsa tallinpitäjille, hoitajaksi haluaville nuorille sekä mahdollisina koordinaattoreina toimiville hevosalan yhdistyksille. Opas tarjoaa konkreettisen ja selkeän mallin, miten hevosista kiinnostuneet nuoret ja hoitajia toivovat tallit voidaan yhdistää matalalla kynnyksellä. Tallipolku on suunniteltu vastaamaan erityisesti maaseudun nuorten hyvinvoinnin ja tasa-arvoisten toimintamahdollisuuksien kehittämistarpeisiin. Tavoitteena on löytää hevosille innokkaita hoitajia, nuorille uusia hevosharrastusmahdollisuuksia ja talleille yhteisöllisyyttä, apukäsiä ja osaamisen jakamisen mahdollisuuksia.

Toimintamalli ja opas laadittiin Seinäjoen ammattikorkeakoulun ja Etelä-Pohjanmaan Hevosjalostusliiton

yhteistyönä vuosina 2024 – 2026. Toimintamalli jää Etelä-Pohjanmaan Hevosjalostusliiton käyttöön hankkeen jälkeen. Pilotoinnissa on ollut mukana talleja ja nuoria Seinäjoelta, Ilmajoelta ja Jalasjärveltä, eli hanketta rahoittaneen Leader Liiverin alueelta. Pilotoinnin myötä Tallipolku-toimintamalliin on saatu arvokasta käytännön tietoa yhteistyön organisoinnista, motivaatiotekijöistä ja toimintamallin kehittämismahdollisuuksista. Käytännön kokemukset mallista ovat olleet keskeisiä sen kehittämisessä.

Tallipolulla kasvetaan hevosten rinnalla (kuva: Soila Huhtaluhta)

Opas madaltaa kynnystä tallin ovien avaamiseen

Mukaan kannustetaan erilaisia talleja, esimerkiksi ravitalleja, hevoskasvattajia tai yksityisiä harrastetalleja. Tallipolku-opas tarjoaa tallinpitäjälle taustatietoa ja konkreettisen mallin hevosenhoitajan kanssa toimimiseen. Toimintamalli madaltaa kynnystä ottaa nuoria mukaan tallin arkeen. Opas sisältää kappaleet otsikoilla: Meillekö hevosenhoitaja, Hevosenhoitajan tehtävät, Mitä ensimmäisellä tallikäynnillä tapahtuu, Vastuut ja velvollisuudet, Kuvaaminen ja somesäännöt tallilla sekä Miten pääsee mukaan. Näiden alle on koottu tiiviisti toiminnan perusajatus ja valmiita linjauksia. Opas auttaa osapuolet yhteisymmärrykseen toiminnan sisällöstä. Lisäksi opas sisältää teorialinkkejä, joihin kaikkia toimijoita kannustetaan tutustumaan. Tallinpitäjille aineisto sisältää muun muassa Suomen Hippoksen Vastuullisuusohjelman, Väestöliiton mallisäännöt lasten ja nuorten kanssa työskenteleville sekä turvallisemman tilan periaatteet. Tallinpitäjiä kannustetaan myös olemaan avoimia hoitajien mahdollisille kysymyksille siitä, miksi joitain asioita tehdään tietyllä tavalla ja miten esimerkiksi hevosen hyvinvointi toteutuu. Avoin keskustelu on hyvän yhteistyön pohja.

Hoitajat rohkeasti mukaan

Tallipolku-toimintamallissa ei edellytetä hoitajilta aiempaa kokemusta hevosten hoitamisesta, vaan kannustetaan mukaan tutustumaan ja opettelemaan. Hoitajia ohjataan myös perehtymään hevosiin liittyvään teoriatietoon itsenäisesti, vaikka toki tärkein oppi tulee tallilla käytännön kautta. Esimerkiksi Hippoksen hevostaitomerkkien aineisto tarjoaa tärkeää tietoa, joka auttaa toimimaan hevosten kanssa ja ymmärtämään niiden käyttäytymistä ja tarpeita. Hoitajille painotetaan myös turvallisuusohjeiden ja tallin tapojen noudattamisen tärkeyttä ja sitä, että tallinpitäjät ymmärrettävästi toivovat nuorten sitoutuvan toimintaan kertaluontoisten käyntien sijaan. Toiminnan on tarkoitus olla mukavaa ja hyödyllistä kaikille osapuolille: hoitajille, tallinpitäjille ja hevosille. Toiminnan sisältö sovitaan aina tallikohtaisesti, mutta lähtökohtaisesti lajiharjoittelu, kuten ratsastus tai ajaminen eivät ole osa toimintamallia.

Hoitajana nuorella on mahdollisuus päästä osaksi talliyhteisöä ja kartuttaa arvokasta kokemusta hevosten parissa. Hoitajan roolissa pääsee kehittämään omaa osaamistaan, tutustumaan hevosiin ja osallistumaan tallin päivittäisiin töihin, kuten hevosten ruokintaan, harjaamiseen ja taluttamiseen. Oppaassa hoitajille avataan Tallipolku-toimintamallia samoilla otsikoilla kuin tallinpitäjillekin, mutta omasta näkökulmastaan. Lisäksi autetaan esimerkiksi varusteisiin liittyvissä pohdinnoissa: tallilla tärkeintä on pukeutua säänmukaisesti ja käytännöllisesti – ulkonäöllä ei ole väliä.

Hoitajana pääsee tutustumaan hevosiin yksilöinä (kuva: Soila Huhtaluhta).

Koordinaattori toimii sillanrakentajana

Tallipolku-toimintamalli toimii parhaiten, kun mukana on alueellinen koordinaattori. Koordinaattorina voivat toimia erilaiset hevosalan yhdistykset ja seurat, joiden toimintaan, arvoihin ja tavoitteisiin koordinointi luontevasti sisältyy. Koordinaattorina toimimisesta ei makseta erillistä korvausta, koska koko toimintamalli perustuu vapaaehtoistoimintaan eikä maksajaa siksi ole. Tallipolku-toimintamalli edistää alueen hevosharrastustoimintaa ja -yhteisöä, vahvistaa maaseudun ja hevosalan elinvoimaisuutta sekä tukee nuorten mahdollisuuksia harrastuksiin ja hyvinvoinnin lisäämiseen. Näillä meriiteillä alueellisen toiminnan käynnistämiseen voi hakea myös erilaisia apurahoja tai pieniä hankkeita mahdollisuuksien mukaan.

Koordinaattorille Tallipolku-opas tarjoaa selkeät ohjeet ja konkreettisen toimintamallin yhteistyön rakentamiseen. Koordinaattorin roolina on helpottaa toiminnasta kiinnostuneiden nuorten ja tallien löytämistä sekä huolehtia alussa tiedonkulusta ja toiminnan aloittamisen sujuvuudesta. Paikallistuntemus ja verkostot eri toimijoihin ovat koordinaattorille tärkeitä. Etelä-Pohjanmaan Hevosjalostusliitto toimii tässä hyvänä esimerkkinä.

Hevosharrastus tukee nuorten hyvinvointia ja alan elinvoimaa

Oppaan lopussa muistutetaan vielä hevosharrastuksen potentiaalisista hyvinvointivaikutuksista. Hevosten kanssa toimiminen voi tarjota ihmisille psyykkisiä, fyysisiä ja sosiaalisia hyvinvointivaikutuksia. Ulkoilu ja luonnossa oleminen, fyysinen aktiivisuus ja talliyhteisön kuuluminen tulevat toiminnassa kuin huomaamatta. Yhteisöllisyydestä on iloa myös tallinpitäjille!

Yksilöllisten hyötyjen lisäksi koko hevosala hyötyy siitä, että uudet sukupolvet löytävät monenlaisia reittejä hevosten pariin. Myös alan tulevat ammattilaiset aloittavat harrastajina. Tallipolku-toimintamalli tukee alan elinvoimaisuutta, osaamisen kehittämistä ja yhteisöllisyyttä. Mukaan pääsy tasa-arvoisista lähtökohdista on tärkeää.

Luonto, eläimet, fyysinen aktiivisuus, sosiaaliset suhteet sekä oppimisen, onnistumisen ja pärjäämisen kokemukset luovat kauaskantoisia hyvinvointivaikutuksia hevostoiminnassa (kuva: Soila Huhtaluhta).

Hankkeen piloteista on tehty videoita. SEAMKin opiskelijan Kristiinan kokemuksiin hevosenhoitajana toimimisesta voit tutustua näistä linkeistä:

- osa 1. https://www.youtube.com/shorts/3hs2EE6uG2s
- osa 2. https://www.youtube.com/shorts/4-7wFYS_llg

Opas on koottu osana Euroopan unionin osarahoittamaa hanketta Hevoset maaseudulla – nuoret mukana. Kiitokset hankkeen ja oppaan mahdollistamisesta Leader -ryhmä Liiverille ja Etelä -Pohjanmaan ELY-keskukselle, jonka tehtäviä hoitaa nykyään Etelä -Pohjanmaan Elinvoimakeskus. Lämmin kiitos myös pilotointiin osallistuneille nuorille sekä pilottitalleille: Kaurasaari, Larva -Jussila, Varven Talli, Woodland Horse Trail, K-Top Stable, Onnelan oriasema, Ventelän Tila, Ravitalli Matinlauri, Tuulevi ja Seppo Kangas sekä Seinäjoen Poniravikoulu!

Soila Huhtaluhta
Agrologi yAMK, AmO
Senior Project Manager
SEAMK

Kirjoittaja toimii SEAMKissa projektipäällikön, TKI-asiantuntijan ja tuntiopettajan tehtävissä ja on yksi artikkelissa esitellyn hevosalan oppaan kirjoittajista sekä ikuinen heppatyttö.

Lähteet

Huhtaluhta, S., Hakola, E., & Hakkarainen, S. (2026). *Tallipolku yhdistää hevosenhoitajat ja tallit: Toimintamallin opas.* Seinäjoen ammattikorkeakoulu. https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202601217408